CLOSED STACKS

AAW 6814

INVC...................

KEMAHIRAN MEMBACA AL-QURAN DI KALANGAN PELAJAR TINGKATAN SATU: SATU KAJIAN KES

OLEH

MAIMUNAH BT. ISMAIL

PERPUSTAKAAN UNIVERSITI MALAYA

Satu Disertasi Yang Dikemukakan Kepada
Universiti Malaya
Sebagai Memenuhi Sebahagian Daripada
Keperluan Untuk
Ijazah Sarjana Pendidikan

Fakulti Pendidikan
Universiti Malaya

1995

Perpustakaan Universiti Malaya
A506426531

Dimikrofiskan pada 26. 07. 1999
No. Mikrofis 14107
Jumlah Mikrofis 4

HAMSIAH BT. MOHAMAD ZAHARI
UPR UNIT REPROGRAFI
PERPUSTAKAAN UTAMA
UNIVERSITI MALAYA

PENGHARGAAN

Syukur Alhamdulillah kerana dengan limpah hidayah, dan inayah-Nya telah dapat saya menyempurnakan disertasi ini.

Melalui ruangan ini, saya ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan ucapan terima kasih saya yang tidak ternilai kepada penyelia saya, Prof. Madya Dr. Saedah Siraj dan Prof. Madya Zawawi Haji Ahmad atas tunjuk ajar, dan nasihat serta bimbingan yang diberi sehingga terhasilnya disertasi ini. Ucapan terima kasih juga diucapkan kepada Ustaz Abdul Ghani Samsuddin, Prof. Isahak Haron dan Prof. Madya Dr. Sulaiman Ngah Razali serta semua pensyarah di Fakulti Pendidikan yang telah memberi bimbingan dan tunjuk ajar dalam menulis disertasi ini.

Ucapan terima kasih juga ditujukan kepada pihak Kementerian Pendidikan Malaysia, khususnya Bahagian Biasiswa dan Latihan kerana memberi peluang kepada saya untuk mengikuti kursus Sarjana Pendidikan. Tidak lupa juga saya hulurkan ucapan terima kasih kepada Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Pendidikan (EPRD) dan Jabatan Pendidikan Selangor kerana telah memberi kebenaran menjalankan penyelidikan di sekolah yang telah dipilih.

Jutaan terima kasih saya ucapkan kepada Pengetua, Tuan Haji Abdul Rahim Ahmad serta guru Pendidikan Islam dan pelajar-pelajar tingkatan satu Sekolah Menengah Selayang Baru, Selangor atas kerjasama yang telah diberikan bagi menjalankan penyelidikan.

Penghargaan yang tinggi dan jutaan terima kasih saya tujukan kepada rakan-rakan sepengajian terutamanya Dewi Maslehah yang banyak memberi peransang kepada saya dalam menyempurnakan disertasi ini dan juga kepada Lawrence yang banyak membantu dalam aspek penganalisisan data. Penghargaan yang sama juga kepada adik ipar saya Ustaz Ismail Sulaiman yang banyak membantu dalam menulis ayat-ayat Al-Quran dan ḥadith-hadith Nabi S.A.W.

Penghargaan istimewa saya tujukan kepada suami saya Haji Danial Sulaiman atas dorongan dan panduan yang diberikan dalam menggunakan komputer, serta anak-anak tersayang Norkamilah, Muhd. Saifuddin, Muhd. Munir, Ahmad Mahir dan Ahmad Kamil yang menjadi sumber ilham dan inspirasi untuk menyiapkan disertasi ini. Istimewa juga saya rakamkan penghargaan ini kepada bonda saya Hajjah Zawiah Haji Salleh dan ayahanda Allahyarham Ismail Zainal serta adik-adik semua. Budi dan jasa mereka hanya Allah yang akan membalasnya.

Ucapan terima kasih juga dihulurkan kepada semua kakitangan Fakulti Pendidikan, kakitangan Perpustakaan Besar, Universiti Malaya, pensyarah Fakulti Pengajian Islam, Universiti Kebangsaan Malaysia, pegawai Bahagian Pendidikan Islam, Kementerian Pendidikan Malaysia, dan pegawai Jemaah Nazir Persekutuan.

Akhir sekali saya ucapkan terima kasih kepada semua pihak yang terlibat membantu dan memberi kerjasama kepada saya sama ada secara langsung atau tidak langsung dalam menyiapkan disertasi ini.

Wassalam

Hajjah Maimunah Ismail

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk meninjau sejauhmana kemahiran membaca Al-Qurān di kalangan pelajar-pelajar tingkatan satu berdasarkan Kurikulum Pendidikan Islam KBSM. Kajian ini juga meninjau faktor-faktor yang mempengaruhi pencapaian pelajar-pelajar dalam kemahiran membaca Al-Qurān.

Kajian ini telah dijalankan ke atas pelajar-pelajar tingkatan satu, di Sekolah Menengah Selayang Baru, Gombak, Selangor Darul Ehsan.

Sampel kajian adalah terdiri daripada 60 orang pelajar tingkatan satu yang telah dipilih secara rawak sistematik dari segi jantina dan latar belakang sosioekonomi yang berbeza.

Kajian ini menggunakan kaedah kajian kes, dan alat kajian yang digunakan adalah seperti berikut:

i. Ujian bertulis tajwid untuk mengukur kemahiran hukum-hukum tajwid.

ii. Ujian bacaan untuk mengenal pasti sebutan huruf dan penggunaan serta praktikal hukum-hukum tajwid semasa membaca.

iii. Ujian bertulis jawi untuk menilai kemahiran jawi.

iv. Soal selidik untuk melihat faktor-faktor yang mempengaruhi pelajar dalam membaca Al-Quran.

Data kajian ini diperolehi melalui ujian pencapaian tajwid bertulis, ujian pencapaian tajwid bacaan, pencapaian sebutan huruf, pencapaian jawi, dan melalui soal selidik yang ditadbirkan kepada pelajar tingkatan satu. Markah dari ujian dan soal selidik dianalisis berdasarkan taburan kekerapan, perbandingan purata melalui ujian-t, korelasi antara pembolehubah bersandar dengan pembolehubah bebas dan analisis regrasi berganda untuk meramalkan faktor-faktor yang mempengaruhi kemahiran membaca Al-Quran. Dapatan yang diperolehi dari kajian adalah seperti berikut:

i. Pencapaian pelajar-pelajar tingkatan satu dalam kemahiran membaca Al-Quran secara keseluruhannya masih berada pada tahap sederhana yang hampir kepada lemah.

ii. Tidak terdapat hubungan yang signifikan antara latar belakang pendidikan dan pendapatan ibu bapa dalam kemahiran membaca Al-Quran.

iii. Terdapat hubungan yang signifikan antara faktor pendidikan asas Al-Quran sebelum masuk ke sekolah menengah dengan kemahiran membaca Al-Quran.

iv. Terdapat hubungan yang signifikan antara kebolehan dalam pelajaran jawi dengan pencapaian kemahiran membaca Al-Quran.

Secara keseluruhannya dapatan menunjukkan pelajar-pelajar tingkatan satu masih lemah dalam membaca Al-Quran. Dapatan kajian ini menyokong dapatan kajian lepas, laporan dan rungutan dari pelbagai pihak yang menyatakan kelemahan pelajar-pelajar dalam membaca Al-Quran.

Hasil analisis pemerhatian juga mendapati pelajar-pelajar tingkatan satu masih pada tahap lemah dalam membaca Al-Quran. Mereka belum menguasai hukum-hukum tajwid asas sedangkan hukum-hukum telah diajar dari sekolah rendah lagi. Kajian ini juga mendapati sebahagian besar daripada pelajar-pelajar juga masih belum mengamalkan ilmu tajwid asas secara amali (praktikal) di dalam bacaan mereka.

Dalam aspek kelancaran mengikut bacaan tartil (bacaan sederhana, tidak terlalu cepat), sebahagian besar pelajar tidak lancar membaca, dan hanya sebahagian kecil daripada pelajar yang dapat membaca dengan baik.

Berdasarkan hasil kajian yang didapati pengkaji ingin membuat beberapa cadangan seperti berikut:

i. Menubuhkan kelas pemulihan khas Al-Quran di sekolah untuk membantu pelajar-pelajar yang lemah dengan guru yang mendapat latihan khusus dan menggunakan pendekatan pengajaran yang sesuai.

ii. Memberi tumpuan pengajaran dalam penguasaan jawi di kalangan murid-murid sekolah rendah, kerana kebolehan jawi mempengaruhi kemahiran membaca Al-Quran peringkat menengah.

QURANIC READING SKILLS AMONG FORM ONE STUDENTS: A CASE STUDY

ABSTRACT

This study was done to find out the Quran reading skills among form one students, under the KBSM. The study also seeked to find out the various factors that influenced the students achievement in their skills of reading the Qurān.

It was carried out on form one students at the Sekolah Menengah Selayang Baru, Selangor Dārul Eḥsān. Sixty students were systematically randomly selected from different sexes and social backgrounds.

This is a case study and the instruments that were used are:

i. Tajwid - a written test to evaluate the skills of the tajwid rules.

ii. A reading test to identify the correct form of pronunciation and intonation according to the tajwid rules.

iii. A jawi written test to evaluate the skill in writing jawi.

iv. Questionnaires to find out the factors that influence the students in their Qurān reading.

The data were gathered through the tajwid written test, the tajwid reading achievement test, the reading test (pronunciation and intonation), a written test in jawi and a questionnaire. The test marks and the questionnaire

are analysed based on the frequency distribution, average comparison through t-test, correlation between dependent and independent variables and the multiple regression analysis to predict all the factors contributing to the Quran reading skills.

The research findings are as follows:

i. In general, the achievement of the form one students in their Quran reading skills is below average.

ii. There is no significant relationship (difference) between parents educational background and parents income in the students' Quranic reading skills.

iii. There is a significant relationship between students who have undergone a basic Quranic education before entering secondary schools and their Quranic reading skills.

i. The research findings show a significant relationship between the students capability in the jawi subject and their Quranic reading skills.

In general the findings show that the form one students are still weak in reading the Quran. The research findings support previous research, reports and grouses regarding students weaknesses in reading the Quran.

From the observation, it has been found that the form one students are still weak in reading the Quran. They still cannot master the basic tajwid rules although they have been taught the rules in primary schools. It has also been

found that the majority of the students did not put into practice their tajwid knowledge in their Quran reading.

Most of the students are not proficient in the 'tartil' reading, and only a small number of the students are proficient.

Base on the research findings the researcher made a number of suggestion. They are as follows:

i. The setting up of a special remedial class for Quran in schools, to help the weak students. The teachers should be specially trained to do remedial work and they must use an appropriate approach.

ii. Students should be taught to master the jawi in the primary school, as the knowledge of jawi will influence their skills in Quran reading in the secondary schools.

ISI KANDUNGAN

		Muka Surat
PENGHARGAAN		i
ABSTRAK		iv
ABSTRACT		viii
KANDUNGAN		xi
SENARAI LAMPIRAN		xii
SENARAI JADUAL		xiv
SENARAI TRANSLITERASI		xviii
BAB SATU :	**PENGENALAN**	
A.	Latar Belakang Kajian	1
B.	Penyataan Masalah	15
C.	Latar Belakang Pendidikan Islam Di Malaysia	23
D.	Sejarah Pendidikan Islam Di Sekolah	37
E.	Tujuan Kajian	43
F.	Soalan Kajian	43
G.	Kepentingan Kajian	44
H.	Batasan Kajian	45
I.	Definisi Istilah	46
BAB DUA :	**TINJAUAN PENULISAN DAN KAJIAN BERKAITAN**	
A.	Takrif Kemahiran Membaca	51
B.	Kajian Berkaitan Dalam Bidang Bacaan	56
C.	Landasan Teori Tentang Bacaan	69
D	Kelemahan Penguasaan Kemahiran Jawi di Kalangan Pelajar	85
E.	Metod Pengajaran Membaca Al-Quran	91
F.	Matlamat Dan Tujuan Pendidikan Al-Quran	104
G.	Kajian Berkaitan Dalam Kemahiran Membaca Al-Quran	109

BAB TIGA :		KAEDAH PENYELIDIKAN	
	A.	Kaedah Penyelidikan	128
	B.	Sampel	128
	C.	Instrumen Kajian	133
	D.	Prosedur Kajian	137
	E.	Cara Penganalisisan Data	142
BAB EMPAT:		ANALISIS DATA	
	A.	Penguasaan Kemahiran Membaca Al-Quran	145
	B.	Pengaruh Faktor Pendidikan Ibu Bapa dan Pendapatan Keluarga Dalam Membaca Al-Quran	151
	C.	Faktor Latar Belakang Pendidikan Asas Membaca Al-Quran	159
	D.	Faktor Kebolehan Jawi	168
	E.	Rumusan Analisis	188
	F.	Hasil Pemerhatian dan Temubual	217
BAB LIMA:		RUMUSAN, PERBINCANGAN DAN CADANGAN	
		Pendahuluan	222
	A.	Rumusan Dapatan Kajian	223
	B.	Perbincangan Hasil Dapatan	227
	C.	Cadangan Untuk Penyelidikan Lanjut	241
BIBLIOGRAFI			243
LAMPIRAN A		Carta Riwayat Qurra' Al-Quran Sampai Kepada Qari Yang Ketujuh	261
LAMPIRAN B		Soalan Ujian Tajwid	262
LAMPIRAN C		Soalan Ujian Jawi Bertulis	266
LAMPIRAN D		Soal Selidik Pendidikan Islam Pelajar Tingkatan Satu	269
LAMPIRAN E		Contoh Petikan Ayat Al-Quran Untuk Ujian Bacaan	274
LAMPIRAN F		Jadual Kerja Penyelidikan	275

LAMPIRAN G	Salinan Surat Kebenaran Daripada Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Pendidikan Kementerian Pendidikan Malaysia	278
LAMPIRAN H	Salinan Surat Kebenaran Daripada Jabatan Pendidikan Negeri Selangor	280

PERPUSTAKAAN UNIVERSITI MALAYA

SENARAI JADUAL

Jadual		Muka Surat
3.1	Pecahan Sampel Mengikut Jantina	129
3.2	Pecahan Sampel Mengikut Peringkat Pendidikan Bapa Yang Tertinggi	130
3.3	Pecahan Sampel Mengikut Peringkat Tertinggi Pendidikan Ibu	131
3.4	Pecahan Sampel Mengikut Pendapatan Sebulan Ibu Bapa/Penjaga	132
3.5	Pecahan Sampel Mengikut Kawasan Tempat Tinggal Keluarga	133
4.1	Peratusan Kesalahan Hukum-Hukum Tajwid Daripada Ujian Bacaan Al-Quran	146
4.2	Perbandingan Min Pencapaian Antara Jantina Mengikut Ujian T	148
4.3	Taburan Perbandingan Min Pencapaian Antara Jantina	150
4.4	Perbandingan Min Markat Pencapaian Dengan Pendidikan Ibu	153
4.5	Perbandingan Min Markat Pencapaian Dengan Pendidikan Bapa	155
4.6	Perbandingan Min Markat Pencapaian Mengikut Pendapatan Keluarga	158
4.7	Pecahan Peratusan Sampel Mengikut Masa Tamat Muqaddam	161
4.8	Perbandingan Min Markat Pencapaian Mengikut Masa Tamat Muqaddam	162

4.9	Perbandingan Min Markat Pencapaian Mengikut Masa Tamat Al-Quran	164
4.10	Perbandingan Min Markat Pencapaian Dengan Keputusan Ujian Al-Quran Tahun Enam	167
4.11	Peratusan Suka Belajar Pelajaran Jawi Semasa Tahun Enam	170
4.12	Pecahan Sampel Mengikut Sukar Mempelajari Tulisan Jawi Semasa Tahun Enam	171
4.13	Taburan Pencapaian Markat Pelajaran Jawi Semasa Tahun Enam	172
4.14	Peratusan Sampel Mengikut Lancar Membaca Buku Teks Jawi Semasa Sekolah Rendah Tahun Enam	173
4.15	Taburan Peratusan Lancar Membaca Akhbar Atau Majalah Dalam Tulisan Jawi Semasa Tahun Enam	174
4.16	Peratusan Sampel Mengikut Suka Membaca Buku-Buku, Majalah dan Akhbar Bertulisan Jawi Semasa Tingkatan Satu	175
4.17	Perbandingan Min Markat Pencapaian jawi Antara Jantina	176
4.18	Perbandingan Min Markat Pencapaian Jawi Antara Jantina Mengikut Ujian T	177
4.19	Perbandingan Min Markat Pencapaian Dengan Suka Belajar Pelajaran Jawi Mengikut Ujian T	178
4.20	Perbandingan Min Markat Pencapaian Dengan Sukar Mempelajari Tulisan Jawi	181
4.21	Perbandingan Min Markat Pencapaian Dengan Markat Ujian Jawi Tahun Enam	183
4.22	Perbandingan Min Markat Pencapaian Jawi Dengan Min Markat Pencapaian Ujian Tajwid Bacaan Mengikut Ujian T	186

4.23 Perbandingan Min Markat Pencapaian Jawi Dengan Min Markat Pencapaian Sebutan Mengikut Ujian T 187

4.24 Perbandingan Min Markat Pencapaian Jawi Dengan Min Markat Pencapaian Tajwid bertulis 188

4.25 Perbandingan Min Markat Pencapaian Mengikut Ujian T 190

4.26 Perbandingan Min Markat Pencapaian Dengan Suka Baca Buku dan Majalah Jawi Mengikut Ujian T 191

4.27 Perbandingan Min Markat Pencapaian Dengan Keputusan Ujian Al-Quran Tahun Enam 192

4.28 Perbandingan Min Markat Pencapaian Dengan Suka Belajar Tulisan Jawi Tahun Enam 193

4.29 Perbandingan Min Markat Pencapaian Dengan Tamat Muqaddam 194

4.30 Perbandingan Min Markat Pencapaian Dengan Tamat Al-Quran 195

4.31 Perbandingan Min Markat Pencapaian Dengan Sukar Belajar Tulisan Jawi 196

4.32 Perbandingan Min Markat Pencapaian Dengan Markat Pelajaran Jawi Tahun Enam 197

4.33 Perbandingan Min Markat Pencapaian Dengan Lancar Baca Teks Jawi Pendidikan Islam 198

4.34 Taburan Peratusan Dorongan Ibu Bapa Dalam Mempelajari Al-Quran 199

4.35 Pecahan Sampel Mengikut Bila Mula Belajar Membaca Al-Quran 200

4.36 Pecahan Sampel Mengikut Masa Tamat Al-Quran 201

4.37 Taburan Peratusan Masa Membaca Al-Quran Di Rumah Sepanjang Tiga Bulan yang Lepas 202

4.38 Taburan Peratusan Keputusan Bacaan Al-Quran Dalam Ujian Tahun Enam 203

4.39 Korelasi Antara Pencapaian Tajwid Bertulis, Pencapaian jawi, Pencapaian Tajwid bacaan dan Pencapaian Sebutan 205

4.40 Analisis Regrasi Berganda Menggunakan Pencapaian Tajwid Bertulis Sebagai Kriterium 212

4.41 Analisis Regrasi Berganda Menggunakan Pencapaian Tajwid Bacaan Sebagai Kriterium 213

4.42 Analisis Regrasi Berganda Menggunakan Pencapaian Sebutan Huruf Sebagai Kriterium 215

4.43 Analisis Regrasi Berganda Menggunakan Pencapaian Jawi Sebagai Kriterium. 216

PEDOHAN TRANSLITERASI HURUF ARAB KE HURUF RUMI

HURUF ARAB	HURUF LATIN	HURUF ARAB	HURUF LATIN
ا	-	ط	ṭ
ب	b	ظ	ẓ
ت	t	ع	c
ث	th	غ	gh
ج	j	ف	f
ح	ḥ	ق	q
خ	kh	ك	k
د	d	ل	l
ذ	dh	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	w
س	s	ه	h
ش	sy	ء	'
ص	ṣ	ي	y
ض	ḍ	ة	t

VOKAL PENDEK		VOKAL PANJANG		DIFTONG	
ـــَـــ	a	ـــَـــا	ā	ـــَـــيْ	ay
ـــِـــ	i	ـــِـــي	ī	ـــَـــوْ	aw
ـــُـــ	u	ـــُـــو	ū		